

(Tielautakunta käsitteli avustusperusteita laatiessaan Lappeenrannan yksityisten teiden tienpidon kehittämissuunnitelmaa ja hyväksyi ne 23.4.1987. Kaupunginhallitus vahvisti 9.11.1987 yksityisteiden avustusten jakoperusteet tielautakunnan esittämässä muodossa).

Yksityisteiden kaupungin avustusten jakoperusteet

Yleistä

Yksityisistä teistä annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan avustusta voidaan antaa sellaisen kaava-alueen ulkopuolella olevan yksityisen tien tienpitoon,

- jota käytetään yleisesti muuhunkin liikenteeseen kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuviin kuljetuksiin tai
- jonka varrella on huomattavassa määrin asutusta tai
- jota käytetään säännöllisesti tapahtuviin henkilöiden tai elinkeinotoiminnan kannalta tärkeiden tavaroiden kuljetuksiin tai
- joka on kunnan syrjäisen asutuksen yhdyntienä tai
- joka on näihin teihin rinnastettava.

Niin ikään kunta voi avustaa edellä tarkoitettua tienpitoa luontaisuuorituksilla ottamalla kokonaan tai osaksi suorittaakseen sillan tekemisen, tien talviaurauksen tai muun tienpitoon kuuluvan työn, taikka luovuttamalla korvauksetta tienpitoainetta ja muita tarvikkeita tienpitoa varten.

Valtion avustuksen saamisen ehtona on yksityisistä teistä annetun lain 93 §:n mukaan, että tielle on perustettu tiekunta. Lisäksi saman lain 96 §:n 1 momentin mukaan valtion- ja kunnanavustuksen ehdoksi voidaan asettaa, että tietä koskevien asioiden hoitamista varten perustetaan tiekunta.

Kaupungin avustuskäytäntö

Avustuskäytäntö on ohjeisto, jonka mukaisesti kaupunki avustaa yksityisten teiden tienpitoa. Avustuksia myönnettäessä otetaan huomioon kunkin tien liikenteellinen merkitys, sijainti ja luonne. Niitä teitä, joilla ei ole edellytyksiä valtion kunnossapitoavustuksen saamiseen toisen tiekunnan tiehen liitettynäkään, pyritään avustamaan suhteellisesti enemmän kuin valtionaputeitä, jotta tieosakkaiden tierasitus molemmissa tapauksissa olisi samaa suuruusluokkaa.

Kaupungin avustaminen

Avustusperusteet

Avustusta saavien yksityisten teiden tulee täyttää seuraavat ehdot:

- tie on
 - pysyvän asutuksen pääsytie tai
 - yksityinen tie, jolla on huomattava liikenteellinen merkitys
 - yksityinen tie, jota käytetään muuhunkin liikenteeseen kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuviin kuljetuksiin (esim. reittiliikenne)

- Tien vähimmäispituus on 200 m. Erityisistä syistä yksityistiejaosto voi myöntää avustusta tätä lyhyemmille teille.
- Tielle on perustettu tiekunta, mikäli tieosakkaita on vähintään 5 tai 3, jos tie on muutoin valtion kunnossapitoavustuskelpoinen.

Tiekunnan perustamiseen tarvittava määräaika on 1-5 vuotta yksityistiejaoston harkinnan mukaan. Mikäli tiekuntaa ei määräajan kuluessa perusteta, lopetetaan kaupunginavustus tielle (YTL 96.1 §) asteittain kolmen vuoden kuluessa. Myös kaupunki voi hakea tietoimitusta (YTL 39.1 §), jossa yhteydessä tiekuntakin tulee perustetuksi.

- Tiekuunta hakee valtion kunnossapitoavustusta, mikäli edellytykset sen saamiseen ovat olemassa.
- Tie on rakenteeltaan sellainen, että normaalit kunnossapitotyöt pystytään tekemään. Mikäli jotain työtä ei pystytä tekemään (esim. lanaus), ei avustusta myönnetä tähän tarkoitukseen.
- Tie pidetään koko vuoden henkilöautolla liikennöitävässä kunnossa. Poikkeuksena voi olla lyhytaikainen katkos kelirikkoaikana.

Avustuksen hakeminen ja maksaminen

- Avustusta anotaan kerran vuodessa yksityistiejaostolta saatavalla lomakkeella. Jaosto voi erityisestä syystä ottaa käsiteltäväksi myös myöhästyneen hakemuksen.
- Anomuksen liitteeksi tulee laittaa tiliselvitys edellisen vuoden menoista sekä kuluvaa vuotta koskeva kustannusarvio.
- Avustuksen anomista koskeva kuulutus julkaistaan kaupungin ilmoituslehdissä.
- Yksityistiejaosto suorittaa vuosittain katselmuksen avustusta anoneilla teillä. Lisäksi jaosto suorittaa tarpeen mukaan muitakin katselmuksia.
- Tarkastettuaan anomukset ja kustannusarviot sekä selvitykset edellisen vuoden menoista ja suoritettuaan katselmuksen yksityistiejaosto päättää avustusten maksamisesta talousarvion varatun määrärahan puitteissa.

Avustuksen suuruus

- Valtionavustusta saavat yksityiset tiet
 - Valtion avustus ja kaupungin avustus yhteensä ovat korkeintaan 90 % hyväksytyistä kunnossapitokustannuksista
- Muut yksityiset tiet
 - Kaupunginavustus on korkeintaan 90 % hyväksytyistä kunnossapitokustannuksista niiltä osin kuin tiellä on pysyvää asutusta. Avustuksen enimmäismäärästä päätetään vuosittain ja tällöin otetaan huomioon kunnossapitovuoden

olosuhteet.

- Erityiskohteiden kunnossapitoon myönnettävistä avustuksista päätetään tapauskohtaisesti.
- Yksityistiejaosto voi myöntää avustusta yksityisteiden kunnossapitokaluston hankintaa, mikäli kalustolle löytyy riittävästi yhteiskäyttöä (esim. kolmen tiekunnan käyttöön).
- Niillä teillä tai tiekunnilla, joilla on mahdollisuus valtion kunnossapitoavustuksen saamiseen, mutta jotka eivät ole sitä hakeneet tai ryhtyneet toimenpiteisiin (esim. tiekunnan perustaminen) sen hakemiseksi, avustus lopetetaan yksityistiejaoston harkinnan mukaan asteittain kolmen vuoden kuluessa.
- Kunnossapitoon myönnettyjen varojen käyttöä (samoin kuin kunnossapidon tasoa) valvoo yksityistiejaosto, valtionavustusta saavilla teillä myös tielaitoksen paikallinen tiemestari.

Tekemisen avustaminen

Avustusperusteet

Kaupunki avustaa yksityisen tien tekemistä (rakentamista ja parantamista), jos (YTL 95 §):

- tien varrella on pysyvää asutusta tai
- tietä käytetään yleisesti muuhunkin liikenteeseen kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuviin kuljetuksiin tai
- tietä käytetään säännöllisesti tapahtuviin henkilöiden tai elinkeinotoiminnan kannalta tärkeiden tavaroiden kuljetuksiin (esim. tiellä on reittiliikennettä) tai
- tie on em. teihin rinnastettava

Lisäehtona kaupunginavustuksen saamiselle on, että tien tekemiseen haetaan valtionavustusta yksityistielain tai metsänparannuslain perusteella, mikäli avustuksen saaminen on mahdollista.

Maanlunastuskustannuksiin kaupunki ei osallistu.

Avustuksen suuruus

Avustuksen suuruus määräytyy tien liikenteellisen merkityksen, tieverkollisen aseman ja järkevän tienpidon perusteella siten, että

- paikallisteiksi rakennettavat tai parannettavat tiet pyritään toteuttamaan kokonaan valtion- ja kaupunginavustusten turvin. Kaupungin avustuksesta päättää kaupunginhallitus.
- pysyvän asutuksen pääsyteille ja liikenteellisesti merkittävälle teille valtion- ja kaupunginavustus yhteensä on 80 – 100 % todellisista hyväksytyistä kustannuksista
- metsäteille avustusta maksetaan edellisenkohdan mukaisesti niiltä osin kuin tie palvelee pysyvää asutusta tai tielle tulee säännöllistä reittiliikennettä

- kustannusarviot, joiden perusteella avustukset maksetaan, hyväksyy yksityistiejaosto

Avustuksen perusprosentti määritetään tien tulevan kunnossapitoluokan perusteella (kp-luokka perustuu tien liikenteelliseen merkitykseen) ja sitä korotetaan harkinnanvaraisesti huomioiden mm. tien tieverkollinen asema ja järkevä tienpito.

Tekemisavustuksia maksetaan anomusten perusteella vuosittain talousarvioon varattavan määrärahan puitteissa. Tarvittavan määrärahan ennakoimiseksi yksityistiejaosto, yksityisten teiden tienpitoa valvovana elimenä, laatii vuosittain yksityisten teiden rakentamis- ja parantamisohjelman.

Tietoimitusten ja suunnittelun avustaminen

Kaupunki osallistuu tietoimitus- ja suunnittelukustannuksiin samojen periaatteiden mukaan kuin tekemiskustannuksiinkin.

Tietoimitusten osalta avustusta haetaan yksityistiejaostolta sen jälkeen kun lasku tietoimituksesta on saatu, kuitenkin viimeistään vuoden kuluessa.

Yksityistiejaosto ei peri suorittamiensa toimituksien toimituskustannuksia asianosaisilta, mikäli toimituksen yhteydessä on perustettu tiekunta (tai yhdistetty tiekuntia). Lisäehtona on, että tiekunta hakee valtion kunnossapitoavustusta, mikäli siihen on edellytyksiä.

Pienten suunnitteluhankkeiden (yksityistiejaosto vahvistaa rajan vuosittain) osalta kaupunginavustus myönnetään jälkikäteen tehtävän hakemuksen perusteella. Ennen avustuksen myöntämistä yksityistiejaoston on hyväksyttävä suunnitelma. Suurempien hankkeiden osalta avustuspäätös on haettava etukäteen. Hakemukseen on liitettävä jäljennökset tarjouksista ja sopimusluonnos sekä nimettävä suunnittelija. Merkittävimpien hankkeiden osalta (esim. paikallistieksi parannettava yksityinen tie) kaupunki valitsee suunnittelijan.